

n. pr. gledamo več ljudij, vidimo, da imajo vsi ljudje pokoncu stoječe telo, dve roki in dve nogi; tudi se lahko prepričamo, da imajo vsi sicer različno izobrazene, vendar pa iste duševne zmožnosti: um in voljo, spomin in domišljijo, zmožnost govorjenja itd. To so človeku bistveni znaki. Ako bi pri kakem človeku katerega pogrešali, imenovali bi to neko nedostatnost ali nepopolnost. Velika pa je razlika med ljudmi gledé nebistvenih znakov. Ta je velik, oni je mnogo manjši, ta ima črne lase, oni je rumeno- ali belolasec. Eden je bistroumen, drugi ne; nekateri ljudje se odlikujejo z živahno domišljijo, drugi zopet z dobrim spominom. Celó v enem in istem človeku se nebistveni znaki izpreminjajo. Danes ima kdo dolge lase, jutri pa se ostriže; v delavnik je priprosto oblečen, v nedeljo pa se praznično opravi; mali učenček nosi sedaj še abecednik v naramni torbici, a za nekaj let hode morda velik učenjak.

Ko smo zaznali ali opazili več predmetov iste vrste ali eden in isti predmet večkrat, tedaj nastane v duši nekaka splošna predstava (Gemeinbild, $\sigma\chi\eta\mu\alpha$). V tej splošni predstavi so bistveni znaki, ki so se ponavljali pri vseh zaznavah, veliko živeje in določneje

izraženi nego nebistveni znaki, ki so bili pri različnih zaznavah različni. Poslednje si predstavljamo nekako nejasno in nedoločno: sedaj nam prihajajo nekateri, sedaj drugi v zavest, a vsi so v primeri z bistvenimi znaki nekako zatemnjeni. Glejmo n. pr. kakega človeka, in zaznamujmo skupino bistvenih znakov te zaznave z *A*, nebistvene znake pa z *abc*, potem bi bil obrazec te zaznave, oziroma predstave tega človeka *Aabc*. Glejmo potem drugega človeka, ki ima — seveda — iste bistvene znake *A*, toda različne nebistvene znake *def*, potem dobimo za predstavo tega drugega človeka obrazec: *Adef*, in ravno tako za predstavo tretjega človeka obrazec: *Aghi*, ako nam črke *ghi* pomenjajo njegove nebistvene znake. Iz teh posameznih predstav nastane potem v zavesti splošna predstava, katere obrazec bi bil:

$$A \left\{ \begin{array}{l} abc \\ def \\ ghi \end{array} \right.$$

Splošna predstava je torej jasna in določna predstava bistvenih znakov kakega predmeta združena z nejasno in nedoločno predstavo njegovih nebistvenih znakov. (Dalje.)

SLOVSTVO.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

(Spisal dr. Fr. L.)

»**Angeljček.**« Otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič. V. zvezek. V Ljubljani, 1890. Samozaložba. — Tiskala »Kat. Tisk.« Dobiva se v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani. 8°. Str. 48. Cena 12 kr. Z zelo okusno zunanjo opravo in prijetno, otrokom primerno vsebino se ta zvezek — rekel bi — nekoliko odlikuje celó pred prejšnjimi zvezki. Vsebina je raznovrstna: zabavna in poučna, šaljiva in resnobna, v vezani in nevezani besedi. Lepe slike pojasnujejo to,

kar se čita tiskano, in naposled se nauči mladi čitatelj lahko še risati. To je pač dobrote dovolj za malo penozov; več ne more nihče zahtevati.

»**Národné legende za slovensko mladino.**« Nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središči. I. zvezek. V Ptuj. Natisnil W. Blanke. 1890. Mala osmerka. Stranij 39. Cena 18 kr. — Največ izmed teh legend je povzetih iz »Vrtea«. Zbrane so dobro, da so res h krati kratkočasne in poučne. V »Predgovoru« razlaga gospod pisatelj »legendo« zgodovinsko in stvarno. Koliko narodove modrosti nahajamo v legendah sploh, koliko dragocenih nauk, tega mi ni treba tukaj